

Eukleidův algoritmus. Rozklady polynomů v $C[x]$, $R[x]$, $Z[x]$.

1. Dokažte, že zlomek $\frac{n^3 + 2n}{n^4 + 3n^2 + 1}$ nelze krátit pro žádné přirozené číslo n .
2. Najděte polynom $P(x)$ tak, aby $P(x)$ byl dělitelný výrazem $x^2 + 1$ a $P(x) + 1$ byl dělitelný výrazem $x^3 + x^2 + 1$.
3. Najděte v $Q[x]$ největšího společného dělitele polynomů $f(x) = x^4 - 2x^3 - 2x^2 + 7x - 6$ a $g(x) = 2x^3 - 4x^2 - x + 2$.
4. Za jakých podmínek je polynom $x^3 + px + q$ dělitelný polynomem $x^2 + mx - 1$?
5. Určete největšího společného dělitele polynomů $f(x)$, $g(x)$ v $Q[x]$: $f(x) = x^4 + x^3 - 3x^2 - x + 2$, $g(x) = 2x^4 + 5x^3 + 2x^2 + x + 2$.
6. Najděte polynomy $F(x)$, $G(x)$ tak, aby $(x^8 - 1)F(x) + (x^5 - 1)G(x) = x - 1$.
7. Rozložte na součin ireducibilních činitelů v $Z[x]$ polynom $x^4 - 2x^3 - 11x^2 + 12x + 36$.
8. Polynom $x^8 - 1$ rozložte v součin ireducibilních činitelů postupně v $Z[x]$, $Q[x]$, $R[x]$ a $C[x]$.
9. Polynom $x^3 - 1$ rozložte v součin ireducibilních činitelů postupně v $Z[x]$, $Q[x]$, $R[x]$ a $C[x]$.
10. Rozložte kvadratický trojčlen $ax^2 + bx + c$ v součin ireducibilních polynomů v $C[x]$.

Cvičení

- C-1** Rozložte polynom $4x^3 + 4x^2 - 13x + 5$ postupně v $Z[x]$, $Q[x]$, $R[x]$ a $C[x]$.
- C-2** Řešte v R nerovnici $(x - 1)^4(x - 2)^3(x - 3)^2(x - 4) \geq 0$.
- C-3** Rozložte polynom $4x^5 + 12x^4 + 11x^3 + 11x^2 + 12x + 4$ postupně v $Z[x]$, $Q[x]$, $R[x]$ a $C[x]$.
- C-4** Následující polynomy rozložte postupně v $Z[x]$, $Q[x]$, $R[x]$ a $C[x]$:
- a) $x^4 - x^3 - x^2 - x - 2$,
  - b) $x^4 - x^2 - 2$,
  - c) $x^4 + 1$,
  - d) $x^8 + x^4 + 1$,
  - e) $x^4 + 4$,
  - f) $x^6 - 1$,
  - g) $x^3 - 6x^2 + 11x - 6$,
  - h) $x^3 - 4x^2 + 4x - 3$,
  - i) $16x^4 + 64$.
- C-5** Vytvořte polynom $h(x)$, který má různé rozklady v $Q[x]$, $R[x]$ a $C[x]$.
- C-6** Eukleidovým algoritmem určete největšího společného dělitele polynomů $f(x)$ a $g(x)$:
- a) $f(x) = x^2 - 5x + 6$, $g(x) = x^2 - 4x + 4$,
  - b) $f(x) = x^3 + 2x^2 + 3x + 6$, $g(x) = 3x^5 + 7x^2 - 4$,
  - c) $f(x) = x^4 - 2x^2 + 1$, $g(x) = x^3 + 3x^2 - x - 3$,
  - d) $f(x) = x^5 - 2x^3 + x^2 - 3x + 2$, $g(x) = 2x^2 - 1$,
  - e) $f(x) = x^4 + 9x^3 + 27x^2 + 39x + 20$, $g(x) = x^3 + 8x^2 + 18x + 15$.
- C-7** Stanovte Eukleidovým algoritmem největšího společného dělitele polynomů $f(x)$ a $g(x)$ z oboru integrity $Q[x]$ a vyjádřete jej ve tvaru $p(x) \cdot f(x) + q(x) \cdot g(x)$:
- a) $f(x) = x^5 + 2x^4 - 6x^3 - 16x^2 - 7x + 14$, $g(x) = x^4 + 3x^3 - 4x^2 - 21x - 21$,
  - b) $f(x) = x^5 - 3x^4 - 3x^3 + 16x^2 - x - 10$, $g(x) = x^4 - 4x^3 + 17x - 14$.